

Hudobnokultúrne dedičstvo v okolí Prešova. Beethoven a Fintice – príbeh historickej domnienky

Slávka Kopčáková, Filozofická fakulta PU, kopcakova@unipo.sk

Kľúčové slová: hudobnohistorické pramene, notové edície, Fintická zbierka hudobní, Ludwig van Beethoven, grófsky rod Dežöffyovcov.

Key words: historical music sources, music series, Music Collection from Fintice, Ludwig van Beethoven, family of an Earl Dežöffy.

Aktuálne vedecké výstupy súčasného hudobnohistorického bádania predstavujú vedecké a odborné práce o hudbe a hudobnej kultúre. Špecifikom hudobnohistorických vedeckých výstupov sú notové publikácie, ktoré predkladajú konkrétne hudobné diela, resp. kolektívne, či anonymne tradované hudobné štruktúry. Ich podstatou je transkripcia z unikátnych hudobnohistorických prameňov, ktorá je základom pre vstup historickej hudby do koncertného hudobného života dneška.

Konkrétnym odberateľom výsledkov bádání v praxi sú kultúrne vzdelaní ľudia, ktorí majú záujem na zvyšovaní znalostí z hudobných dejín a umeleckom vzdelaní. Práve dnes, v čase globalizácie svetovej kultúry a masového rozširovania konzumného spôsobu života, je nanajvýš potrebné oboznámiť súčasníka s ozajstnými kultúrnymi hodnotami, hudobnými dielami, ktoré vznikli na našom teritóriu, ale aj s tými, ktoré našu minulosť formovali v celej interkultúrnej a interetnickej šírke.

V Prešove a okolí sa nachádza viacero cenných kultúrno-historických pamiatok. Z hľadiska kultúrneho dedičstva má renesančný kaštieľ vo Finticiach osobité postavenie. Nie len vzhľadom na architektonickú hodnotu tohto objektu, ale z muzikologického hľadiska obzvlášť preto, že bol svedkom mnohých zaujímavých udalostí v dejinách východoslovenskej hudobnej kultúry. Cenným prameňom pochádzajúcim z tohto miesta je **tzv. Fintická zbierka hudobní**.¹ Pred vyhodením na smetisko ju zachránil v 50. rokoch 20. storočia dedinský učiteľ, národopisec a osvetový pracovník Jozef Kolarčík-Fintický (1899-1961).² Zbierka pochádza z obdobia najväčšieho rozkvetu hudobného života Fintíc, ktoré boli v prvej polovici 19. storočia majetkom grófskeho rodu Dežöffyovcov.

Rodina Dežöffyovcov³ v tom čase vydržovala orchester a žila bohatý kultúrno-spoločenský život. Uhorský šľachtický rod Dežöffy pochádzal zo Slavónie. Pôvodný rodový majetok Černek mal v župe Požega už v 13. storočí. Priezvisko Dežöffy⁴ začal v r. 1484 používať syn Dezidera Štefan. Jeho syn František mal 6 synov, z ktorých štyria padli v boji proti Turkom. Piaty syn Ladislav bol kapitánom Budínskeho hradu a jeho pred Ján predsedom Uhorskej kráľovskej komory. Ján dostal v r. 1588 donáciu na hrad a panstvo Kamenica v Šariši, skonfiškované Tárcajovcom a udelené Dežöffyovcom, pretože ich staré majetky v Slavónii okupovali Turci. Neskôr získali Dežöffyovci ďalšie majetky na území Šarišskej stolice, a to Hanušovce, Fintice, Krivany, Koprivnica a Ľubotice. Na prelome 16. a 17. storočia sa rod rozdelil na vetvu kamenickú a kriviansku. Začiatkom 18. storočia sa vyčlenila vetva Marhaňská a jedna vetva sa usadila vo Francúzsku. Aj po zrušení poddanstva si rod zachoval rozsiahle pozemkové vlastníctvo. V 19. storočí vynikali viacerí z rodu Dežöffy vo verejnom živote Uhorska ako publicisti, politici a národohospodári.⁵ Na prelome 18. a 19. storočia jedna vetva rodiny obývala obec Fintice.

Rodina de Finta (Fintay) založila v roku 1272 malú obec pri Prešove – Fintice. Z tejto rodiny pochádzal manžel Jozefíny Brunswickovej⁶ Deyma a generál Zigmund de Finta (Fintay). Generál de Finta bol údajne veľký milovník umenia (žil do roku 1809), často sa schádzal s rodinou Brunswickovou v Piešťanoch a na ich majetku v Dolnej Krupej, lebo s barónom Brunswickom bol v rodinnom príbuzenstve. Terézia Brunswicková sa stretávala tajne u generála Zigmunda Fintayiho s hudobným skladateľom Ludwigom van Beethovenom (1770-1827) vo Finticiach v rokoch 1796-1802.⁷ Do Fintíc pozvala Beethovena rodina de Finta a rodina Brunswickovcov ho pozvala do Dolnej Krupej neďaleko Trnavy, kde prišiel Beethoven v roku 1800 a trávil tam bezstarostné letné dni, komponoval. Napokon sa tam kvôli grófke Júlii zdržal dlhšie ako predpokladal, pretože sa do nej vášnivo zamiloval. Na tomto mieste však treba zdôrazniť, že zatiaľčo návštevy Beethovena v Dolnej Krupej sú viacmenej historicky nespochybniteľné⁸, návšteva Beethovena vo Finticiach je len nepotvrdenou historickou domnienkou na základe faktov, ktoré si poskladal dohromady Anton Cíger vo svojej práci o pobyte L. v. Beethovena vo Finticiach⁹ a veľmi energicky túto myšlienku presadzoval v 70. rokoch 20. storočia svojimi prednáškovými cyklami po Európe.

Úvodom do problematiky boli výskumy Jozefa Kolarčík-Fintického, ktorý zhromaždil niekoľko historických prameňov, o ktoré sa Cígerove tvrdenia opierali. V roku 1930 pri zbieraní folkloristicko-historického materiálu navštívil Kolarčík vtedy 96-ročnú Zuzku Vargovčíkovú vo Finticiach, ktorá mala ako pamätníčka potvrdiť, že v roku 1801 bol Beethoven na návšteve u Františka Dežöffyho vo Finticiach. Vyrozprávala mu rôzne zaujímavosti (časť z nich uverejnil v Novom živote r. 1957), a viacero historických faktov z minulosti fintického kaštieľa a života rodov, ktoré ho obývali. Zuzka Vargovčíková sa narodila vo Finticiach roku 1814 a jej rodičia slúžili v kaštieli. Matka bola obľúbenou u kontesy „Anuši“ a vôbec u rodiny, preto malá Zuzka bola v kaštieli stále. Podľa Kolarčíkových slov aj vo vysokom veku, mala Zuzka veľmi dobrú pamäť.¹⁰ Kolarčík ďalej tvrdí, že je výpovede si overil sám dokumentmi priamo z grófskeho archívu, ktorý bol v tom čase ešte prístupný a nebol zlikvidovaný či čiastočne dislokovaný.¹¹

Obec Fintice v rokoch Beethovenových nazývala sa „Finta“ a pôvodne bola majetkom grófa Fintu, ktorý bol generálom a žil stále v blízkosti cisára vo Viedni. Rodina Fintajovcov málo prichádzala do Fintíc a zdržiavala sa najskôr v Budapešti, alebo vo Viedni. Pre finančné problémy a rodinné príčiny prešiel fintický majetok (veľkostatok) do vlastníctva rodiny Dežöffy, ktorí hospodárili usporiadanejšie, boli majetkovo silnejší a mali tiež bojové zásluhy u cisára. Z nových majiteľov hospodáril tu gróf Samuel, ktorý založil továreň na spracovanie kože a výrobky koženého tovaru - remenárstvo v roku 1823. Brat Samuela Agoston hospodáril na inom veľkostatku v Maďarsku.

Z hudobnohistorického hľadiska je najzaujímavejší tretí z bratov, Ferenc, resp. František Dežöffy, ktorý bol generálom, žil vo Viedni a bol veľkým milovníkom umenia a hudby. Pohyboval sa medzi ľuďmi, ktorým záležalo na pestovaní, morálnom i finančnom podporovaní odvetví umenia, najmä hudby a spevu. Hlavné piliere tejto spoločnosti boli generál gróf Brunswick, generál gróf Zigmund de Finta a už spomenutý gróf František a ešte niekoľko vysokých dôstojníkov z vtedajšej aristokracie. Členovia klubu dôstojníkov, našťudovali mnohé programy pre rodinné večierky a slávnosti. Údajne sám Beethoven bol nepostrádateľným a milovaným členom tejto spoločnosti.

František vo Fintickom kaštieli s obľubou pestoval domácu orchestrálnu hudbu, o čom svedčilo množstvo partitúr náboženského i zábavného obsahu, ktoré obsahuje Fintická zbierka hudobní.¹² Do roku 1936 bola v kaštieli zachovaná veľká zbierka hudobných nástrojov, uložená bola v rytierskej sále. Klavičembalo (resp. spinet) bol uložený do roku

1936 v grófskych drevárňach, neskôr ho však služobníctvo rozbilo a spálilo, nepoznajúc jeho hodnotu. Kolarčík márne prosil grófa, aby mu ho dal do zbierky. Predpokladá sa, že práve na tomto klavičembale mohol Beethoven hrať za prítomnosti kontesy „Anuše“.

Ako každý člen spomínanej viedenskej spoločnosti, tak aj generál František Dežöffy pozval na revanš svojich priateľov na fintický majetok. Mohlo to byť v takom roku, kedy máme menej informácií o Beethovenových pobytoch, alebo vtedy, keď sa dlhší čas zdržiaval u Brunswickových na Slovensku, napr. 1801-1805. Bolo to však v máji, lebo bol poriadaný výlet na kapušiansky hrad, kam grófku „Finta néni“ fintickí mládenci vyniesli na špeciálne upravených nosidlách. Výlet bol ukončený na priestranej lúke na Podkove majálesom. Zuzka Vargovčíková spomína, ako sa na lúke Podkova tancoval pri cigánskej hudbe v tom čase čardáš, ako hudobný tanečný druh, ktorý si v tom čase razil cestu.¹³

Generál František by nebol usporiadal túto veľkolepú rodinnú slávnosť vo fintickej prírode len kvôli obyčajnej zábave. Dôvodom bolo, že tam bola zídená spoločnosť s vysokými záujmami pre hudbu a umenie, motiváciou bola aj vďaka voči Beethovenovi za dary v umení, ktoré od veľkého skladateľa získal. Beethoven bol vážený a uznávaný nielen vo viedenskej spoločnosti, ale celkovo u aristokracie pestujúcej s veľkou obľubou hudb. Podľa slov Zuzky Vargovčíčky sama grófka „Anuša“ (ako ju ona volala) povedala o Beethovenovi: „...ten harbaty, šlepi a hluchi je „fenemužikuš“ Myslele tým „frasový“, teda zázračný muzikant. Generál František ako mnohí generáli a dôstojníci so zásluhami vo vojnách, žil vo Viedni na „vysokej nohe“, čo bolo až na úkor majetkových pomerov rodiny. Podobne aj Fintajovci žili v biede, pričom otcovia generáli bezohľadne mŕňali peniaze na svoje zábavy.

František sa veľmi zadlžil najmä vo Viedni a bratia Agoston a Samuel neochotne splácali dlžoby za brata. Boli nútení za prítomnosti ich otca poradiť sa s advokátom rodiny Méhelym a dohodli sa, že Ferencovi budú dávať „elélem pénz“ peniaze pre výživu. K tomu, aby nemohol robiť dlžoby mienili ho na súde vyhlásiť za pozbaveného dedičstva. Ďalšia historická domnienka je údajný mohutný „vplyv Beethovena na životy mnohých členov aristokracie“, dokonca Kolarčík hovorí o prepojenosti grófa Brunwicka, grófa de Fintu a Františka Dežöffyho do takej miery, že sa údajne dohodli, že si po smrti dajú vytesať náhrobné kamene rovnakého typu, samozrejme vrátane Beethovena.¹⁴ Beethoven svojím umením pretváral charaktery ľudí z vysokej aristokracie: „*Náš vek potrebuje obrovských, silných duchov, ktoré bičujú nízke, podvodné a podlé duše darebákov... Ja slúžim biednemu a trpiacemu ľudstvu a odmenu nikdy neprijmem; nepotrebujem nič len vlastný pocit spokojnosti, že som pre ľudstvo dobre konal...*“ (L. van Beethoven r. 1825)

V apríli roku 1957 pri príležitosti 130. výročia úmrtia Ludwiga van Beethovena (26. marca 1827) prednášal v Prešove prof. Anton Cíger o Beethovenovom pobyte na Slovensku. Správa o tejto prednáške z pera Jozefa Kolarčíka sa vzápätí objavila vo Východoslovenských novinách. V skratke v nej referoval o pobyte Beethovena vo Finticiach v roku 1801, pri príležitosti ktorého bolo za prítomnosti autora predvedené domácim orchestrom dielo „Pastorále“ (istý čas sa dokonca považovalo za náčrt Pastorálnej symfónie č. 6). Očividne sa touto problematikou Kolarčík zaoberal ešte niekoľko rokov. V roku 1959 sa v tlači¹⁵ objavil článok „Malo Beethovenovo „Pastorale“ svoju premiéru vo Finticiach. Génus hudby na našom východe“. Z článku vyberáme úryvok:

...“*V dedine stojí starý kaštieľ bývalej grófskej rodiny Desseffyovcov. Jeden z jeho majiteľov, generál Ferenc Desseffy, žijúci dlhší čas vo Viedni, bol náruživým milovníkom umenia a hudby zvlášť. Nečudo, že dobre zapadol do viedenskej Spoločnosti pre podporovanie, pestovanie a šírenie hudby a spevu, v ktorej sa okolo r. 1800 zoznámil s vynikajúcim géniom hudby, Ludvikom van Beethovenom.*

Ferenc Desseffy v jarných a letných mesiacoch dochádzal letovať do fintického kaštieľa. V ňom zriadil a postupom času rozšíril dvornú orchestrálnu hudbu, ktorá vystupovala v k tomu účelu zriadenej veľkej sále na prvom poschodí kaštieľa. Uskutočňovali sa tu koncerty za účasti veličín vtedajšieho verejného i hudobného sveta a v kaštieli sa postupne zriaďovala veľká zbierka partitúr, písomností i dobových hudobných nástrojov.

Na jar roku 1801 zavítal na koncerty dvorného orchestra vzácný hosť - Beethoven. Za jeho prítomnosti bolo vraj predvedené aj jeho „Pastorále“, ktoré malo verejnú premiéru až v roku 1808, v časoch, kedy Beethoven bol už silne nahluchlý.“ ...

Na základe tohto článku sa hovorí dokonca o niekoľkých návštevách fintického kaštieľa, čo je ešte zosilnené tvrdenie. Zosumarizujme si napokon niektoré fakty. Kult Beethovenovej hudby sa okolo roku 1820 sústreďoval prevažne v Bratislave. Priateľstvo s Brunswickovcami, Keglevichovcami a Erdödyovcami motivovalo nielen skladateľovu prítomnosť na Slovensku, ale aj venovanie klavírnych diel členom týchto rodín.¹⁶ Známe sú tiež kontakty Beethovena so slovenským právnikom Mikulášom Zmeškalom, vo vienských hudobných kruhoch známym ako znamenitý violončelista a invenčný skladateľ sláčikových kvartet. Predpokladaný pobyt Beethovena v Dolnej Krupej sa spájal s rodinou Brunswickovcov. Skladateľ sa priatelil so synom a dcérami Antona Brunswicka ml., a to s Františkom, Teréziou, Jozefínou a Charlottou. Sú im venované viaceré skladby.¹⁷

Prvý písomný doklad o predvádzaní diel Beethovena na Slovensku pochádza z roku 1822 v Pressburger Zeitung. Avšak dôkazy o návšteve Beethovena na východnom Slovensku v obci Fintice sa v skutočnosti zakladajú len na domnienke Jozefa Kolarčíka (ktorý v čase svojho života mal údajne dôkazné pramene), z ktorej potom čerpal Anton Cíger. Cíger pri tvorbe svojej prednášky pracoval s viacerými historickými prameňmi v podobe archíválií (ktoré však dostatočne nespresňoval), ale tiež napríklad s knihou Romana Rolanda.¹⁸ Najpodstatnejšia informácia, ktorá mala dokázať pravdivosť tvrdenia o Beethovenom pobyte vo Finticiach, bola informácia o tom, že Cíger pri prednáške v Prešove (9. apríla 1957) uviedol presné výpisy zo zápisov (denníka) Terézie Brunswickovej, ktoré sú uložené v Mátonvásárhelyi v Maďarsku, pričom práve v jednom z nich Terézia spomína na pobyt s Beethovenom vo Finticiach v r. 1801. Avšak práve tento jediný dôkaz ako nitka vedúca buď k pravde alebo k jej vyvráteniu sa nepotvrdil. Pri takejto bezprostrednej historickej stope nepochybne historici zareagovali a šli tento fakt overiť. Avšak bola to stopa mylná. Ak by bola pravdivá, bola by reflektovaná v odborných publikáciách aj vo všeobecných dejinách slovenskej hudby, minimálne v tých najnovších komplexných z roku 1996 a pod.

Ostáva nezodpovedaná otázka, či ide o historický omyl, o falošnú domnienku, či neoverenú správu, ktorú Cíger zvonku prijal, avšak bez overenia zakomponoval do svojej emotívnej prednášky. Ani zažltnuté anály nám už nič neprezradia, pretože Fintický kaštieľ sa nachádza v značne zdevastovanom stave, archíválie, aspoň tie, ktoré sa podarilo zachrániť a neboli zničené, sa nachádzajú vo fondoch Archívu literatúry a umenia v Slovenskej národnej knižnici v Martine (bývalé fondy Matice slovenskej), avšak neobsahujú žiadne informácie tohto druhu. Je pravdepodobné, že Ludwig van Beethoven vo Finticiach mohol byť. Písomný záznam o tom však zatiaľ nemáme a súbor informácií (niekedy si aj odporujúcich) zatiaľ nie je možné uspokojivo verifikovať. Bolo by potrebné, aby sa k potvrdeniu tejto hypotézy našli aj primárne pramene (noty) a sekundárne pramene (písané, predmetné zmienky v dobovej tlači, rodinných kronikách a pod.).

Ak sa ešte pristavíme pri tzv. Fintickej zbierke hudobnín, ktorá dodnes nebola celkom prebádaná a spracovaná, v súvislosti s Beethovenom nás zaráža fakt, že sa v nej nenachádzajú odpisy diel Ludwiga van Beethovena, ani žiadne venovania diel, k čomu by veľmi

pravdepodobne bolo pri návšteve došlo (aspoň miniatúry či odpisy), a čo by sme vo všeobecnosti aj predpokladali vzhľadom k šírke kontaktov, priateľských vzťahov, spoločnom muzicírovaní atď., v zmysle vyššie napísaného. Ak by tieto kontakty boli reálne, predpokladáme, resp. aspoň logika dejín to diktuje, že by zbierka obsahovala minimálne niekoľko skladieb velikána, ktoré by sa tam iste s veľkou obľubou a hlavne za (hoci jednorazovej) účasti samotného skladateľa boli hrávali. Samozrejme si treba uvedomiť aj fakt, že takéto pramene mohli existovať, ak si však ich majitelia v danej dobe uvedomili ich hodnotu, neostali na svojom mieste, ale putovali so šľachtou, či sa stali predmetom speňaženia... Návšteva hudobného génia Beethovena vo Fintiaciach blízko Prešova je len príbehom jednej historickej domnienky a tiež jedného veľkého úsilia o zviditeľnenie našej hudobnej minulosti a nášho regiónu. Ostáva zatiaľ otvorený.

Poznámky

- 1 Fintická zbierka hudobnín je zreštaurovaná a uložená vo fondoch Slovenskej národnej knižnice v Archíve literatúry a umenia v Martine.
- 2 Časť Kolarčikovej pozostalosti sa nachádza vo fonde A. Cígera v Archíve literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice (ALU SNK) v Martine. Životom a dielom Jozefa Kolarčíka-Fintického sa dlhodobo vedecky zaoberala PhDr. Viera Sedláková, vedúca ALU SNK v Martine.
- 3 Archív rodiny D. Fitice z rokov 1562-1885 je uložený v štátnom okresnom archíve Ministerstva vnútra v Prešove, resp. v Luboticiach. Sú to predovšetkým písomnosti v latinskom, maďarskom a nemeckom jazyku, korešpondencia, účtovné knihy, genealogické zlomky, listiny o vlastníctve pôdy a ďalšie písomnosti majetkovoprávneho charakteru. Najcennejšia je donačná listina Márie Terézie.
- 4 Ďalšie alternatívy priezviska v rôznych prameňoch a literatúre okrem v texte používanej Dežöffy sú: Dessöffy, Desseöffy, Desseowffy, Dežeffy, dokonca di Schaffii (vpísané autorstvo v jednej kompozícii zbierky)
- 5 Napríklad Dežöffy Ján (Desseowffy) – krajinský hodnostár, Jozef D. – politik, spisovateľ, Marcel D. – filozof, veľkostatkár, Alexander D. – náboženský spisovateľ, cirkevný hodnostár, Aristid D. – generál, veľkostatkár, Aurel D. - politik, úradník, Emil D. – politik, národohospodár atď. Bližšie pozri Slovenský biografický slovník (1989), prípadne Biografický lexikón Slovenska (2004).
- 6 Jozefína bola sestra Terézie Brunswickovej, ktorá sa neskôr vydala za grófa Deymu, ktorý tiež pochádzal z rodu Finta z Fintíc. Štyria súrodenci Brunswickovci sa priatelili s L. van Beethovenom.
- 7 na základe tejto domnienky vyčítanej v neidentifikovanej kronike Cíger dedukoval, že L. Van Beethoven v čase jeho počínajúcej hluchoty, ale i v čase lásky k Julii (grófkou di Guicciardi, ktorú Beethoven spoznal v roku 1796 vo Viedni, išlo o sesternicu Terézie Brunswickovej a jej sestry Jozefíny), neskôr v čase lásky k Terézii Brunswickovej, prišiel a istý čas pobýval na Slovensku.
- 8 Pozri napríklad prácu D. Múdrej (1993) Hudobný klasicizmus na Slovensku.
- 9 Cíger, Anton: Ludwig van Beethoven a jeho pobyt na Slovensku. In: fondy ALU SNK v Martine, fond A. Cígera, A XXXVII.
- 10 Problémom však je, že ak mala v roku 1930 Zuzka Vargovčíková 96 rokov, potom sa musela narodiť v roku 1834, a nie v roku 1814 ako uvádza Kolarčík! Narážame na historické nepresnosti v uvádzaných faktoch.

- 11 Žiadne konkrétne dokumenty však neuvádza, ale viac menej sa pridáva len faktov, ktoré Prof. Anton Cíger uviedol v svojej prednáške v Prešove dňa 9. apríla 1957 o Beethovenovom pobyte na Slovensku a v prešovskom kraji. Má ísť o presné výpisy zo zápisov (denníka) Terézie Brunschickovej, ktoré sú údajne uložené v Mátonvásárhelyi v Maďarsku. V jednom grófka spomína na pobyt s Beethovenom vo Finticiach v r. 1801.
- 12 Obsahuje v tom čase rozšírené diela dobových cirkevných hudobných skladateľov, obsahuje aj niekoľko opusov, ktorých autorom je sám František Dežöffy. Ide o skladateľské pokusy na úrovni tzv. kleinmeistrov, teda skladateľov regionálneho významu, s kolísavou kvalitou kompozičnej práce.
- 13 Ľudovú pieseň v výlete zachytil Kolarčík tak, ako ju reprodukovala Zuzka Vargovčíková:

*Pisala kral'ovna po krajiňe listi,
Žebi fincicke dzifčata na majales išli.
A jak oni išli krasne špivajuci
A za nima išli parobci plačuci.
Ňeplačce parobci mi še navracime
Lem še na Podkove čardaš naučime.*

- Pod slovom „kral'ovná“ rozumela mládež vždy cudziu veľkomožnú (azda v tomto prípade kňažnú Lichnovskú, ktorá tam bola). Poddaní v ich veľkej bázni mnohé veci a osobnosti zveličovali.
- 14 V hudobnej pozostalosti Fintického kaštieľa v roku 1957 našiel Anton Cíger originálnu kresbu – nákras na spoločný hrob Ludwiga van Beethovena a generála de Finta, ktorý si spoločne namaľovali, aby pod ním mohli spoločne odpočívať. Vo svojej štúdiu *Ludwig van Beethoven a jeho pobyt na Slovensku (1957)* Cíger publikuje aj kópiu tohto nákrasu.
- 15 Východoslovenské noviny, č. 16, piatok 27. februára 1959. Článok je bez podpísaného autora, uvádza len, že je voľným spracovaním materiálov Jozefa Kolarčíka-Fintického.
- 16 Pozri bližšie v práci *Dejiny slovenskej hudby od najstarších čias po súčasnosť (1996)* a tiež v práci D. Múdrej *Dejiny hudobnej kultúry na Slovensku II. Klasicizmus (1993)*, na s. 49-58.
- 17 Pozri bližšie Múdra (1993), s. 54-55.
- 18 Viackrát v práci cituje „Rolanda“, teda predpokladáme, že ide o román Romaina Rollanda *Ján Kryštof*, ktorá je životopisom Beethovena a za ktorú dostal spisovateľ, hudobný skladateľ a kritik v roku 1915 dokonca Nobelovu cenu.

Literatúra a pramene:

- DUŠENKOVÁ, Eva – SEMANOVÁ, Katarína: *Z histórie Fintíc slovom a obrazom*. Fintice: Obecny úrad Fintice, 1997. ISBN 80-967756-8-5.
- CÍGER, Anton: *Ludwig van Beethoven a jeho pobyt na Slovensku*. Uložené vo fonde A. Cígera v Archíve literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice v Martine. A XXXVII.
- ELSCHEK (Ed.) a kol.: *Dejiny slovenskej hudby o najstarších čias po súčasnosť*. Bratislava: ÚHV SAV, ASCO Art and Science, 1996. ISBN 80-88820-04-9
- KOLARČÍK-FINTICKÝ, Jozef: *Okienko do minulosti Fintického kaštieľa*. (K pobytu Ludwiga van Beethovena (1770-1827) v našom kraji). Uložené v pozostalosti Jozefa Kolarčíka-Fintického vo fonde A. Cígera v Archíve literatúry a umenia Slovenskej národnej knižnice v Martine.
- MATÚŠ, František: *S hudbou v srdci Tatier*. Prešov: Elman, 1996. ISBN 80-96761-0-4.

MAŤOVČÍK, Augustín (Ed.): Biografický slovník Slovenska. Diel 2. Martin: Slovenská národná knižnica – Národný bibliografický ústav, 2004. ISBN 80-89023-15-0.

MENICH, Pavol et al.: Slovenský biografický slovník. Martin: Matica slovenská, 1989. ISBN 80-7090-019-9.

MÚDRA, Darina: Dejiny hudobnej kultúry na Slovensku II. Klasicizmus. Bratislava: Vydavateľstvo SHF, 1993. ISBN 80-966995-39.

Abstract

In her paper, on the basis of primary and secondary historical sources the author look for the answer whether Ludwig van Beethoven could attend Fintice village near Prešov in 1801. Some time in the 50's of the 20th century a surmis that Beethoven has visited village of Fintice lived out according to Anton Cíger's (composer and music teacher) and Jozef Kolarčík-Fintický's (village teacher and educational worker) inquiries and also on the base of several assumptions in historical sources that was not confirmed yet.

„Táto štúdia, bola vytvorená realizáciou projektu *Dovybavenie a rozšírenie lingvokulturologického a prekladateľsko-ilmočníckeho centra*, na základe podpory operačného programu Výskum a vývoj financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.“